

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (peto vijeće)

20. rujna 2019.*

„Javna služba – Dužnosnici – Stegovni postupak – Uznemiravanje – Stegovna sankcija – Prelazak u niži razred i poništenje bodova za promaknuće – Odbijanje tužiteljčina zahtjeva za pomoć – Način na koji je provedena upravna istraga – Zahtjev nepristranosti – Pravo na saslušanje – Postupovna nepravilnost – Posljedice postupovne nepravilnosti”

U predmetu T-47/18,

UZ, dužnosnica Europskog parlamenta koju zastupa J.-N. Louis, odvjetnik,

tužiteljica,

protiv

Europskog parlamenta, koji su zastupale V. Montebello-Demogeot i Í. Ní Riagáin Düro, a zatim V. Montebello-Demogeot i I. Lázaro Betancor, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 270. UFEU-a za poništenje odluke Parlamenta od 27. veljače 2017. kojom se tužiteljici izriče stegovna sankcija prelaska iz razreda AD 13, stupnja 3., u razred AD 12, stupanj 3., uz poništavanje bodova za uspješnost stečenih u razredu AD 13, s jedne strane, te za poništenje odluke o odbijanju njezina zahtjeva za pomoć, s druge strane,

OPĆI SUD (peto vijeće),

u sastavu: D. Gratsias, predsjednik, I. Labucka i I. Ulloa Rubio (izvjestitelj), suci,

tajnik: M. Marescaux, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 9. travnja 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

- 1 Tužiteljica, osoba UZ, bila je na položaju načelnika odjela u Europskom parlamentu od 1. siječnja 2009. Ona je u konačnici razvrstana u razred AD 13, stupanj 3.

* Jezik postupka: francuski

- 2 Dana 24. siječnja 2014., četrnaest od petnaest članova njezina odjela (u daljnjem tekstu: podnositelji pritužbe) uputili su glavnom tajniku Parlamenta zahtjev za pomoć na temelju članka 24. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) tvrdeći da ih tužiteljica uznemirava.
- 3 Povodom tog zahtjeva glavni direktor Glavne uprave za kadrovske poslove (u daljnjem tekstu: GU za kadrovske poslove) naveo je podnositeljima pritužbe u dopisu od 17. veljače 2014. da su donesene privremene mjere. Radilo se, među ostalim, o povjeravanju upravljanja osobljem dotičnog odjela drugoj osobi i pokretanju upravne istrage.
- 4 Dopisom od 19. ožujka 2014. glavni tajnik Parlamenta obavijestio je tužiteljicu o pokretanju upravne istrage.
- 5 Dana 20. studenoga 2014. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove saslušao je tužiteljicu.
- 6 Dva istražitelja, od kojih je jedan zamijenio drugog zbog umirovljenja, sastavila su dva izvješća, i to 3. ožujka i 17. studenoga 2015. Dana 17. lipnja i 2. prosinca 2015. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove saslušao je tužiteljicu povodom tih izvješća.
- 7 Dopisom od 6. siječnja 2016. tužiteljicu je glavni tajnik Parlamenta obavijestio o pokretanju postupka pred stegovnim povjerenstvom zbog povrede obveza iz Pravilnika o osoblju.
- 8 Stegovno povjerenstvo saslušalo je tužiteljicu 17. veljače, 9. ožujka, 8. travnja i 26. svibnja 2016.
- 9 Tužiteljica je 25. veljače 2016. uputila dopis glavnom direktoru GU-a za kadrovske poslove koji je odgovorio dopisom od 1. ožujka 2016.
- 10 Dana 25. srpnja 2016. stegovno povjerenstvo jednoglasno je usvojilo svoje mišljenje čiji zaključci glase kako slijedi:
 - „28. S obzirom na prethodno navedeno, stegovno povjerenstvo predložilo je [tijelu za imenovanje] da sve pogreške koje je počinila [osoba UZ] sankcionira ukupnom sankcijom koja bi se sastojala od prelaska u niži razred u istoj funkcijskoj skupini.
 29. S obzirom na teške propuste [osobe UZ] u upravljanju osobljem te glede dužnosti brižnog postupanja institucije spram [osobe UZ] i drugih osoba koje bi mogle biti zahvaćene njezinim postupanjima, stegovno povjerenstvo smatra da bi u okviru mogućnosti koje ima na temelju Pravilnika o osoblju [tijelo za imenovanje] moralo ozbiljno razmotriti njezino preraspoređivanje na drugu vrstu radnog mjesta unutar glavnog tajništva, u svakom slučaju, kako ona sama zahtijeva, u [glavnu upravu] različitu [...]”.
- 11 Dopisom od 7. rujna 2016. stegovno povjerenstvo dostavilo je tužiteljici svoje mišljenje.
- 12 Odlukom od 20. rujna 2016. glavni tajnik Parlamenta ovlastio je glavnog direktora GU-a za kadrovske poslove da ga zastupa prilikom tužiteljčina saslušanja koje je predviđeno člankom 22. Priloga IX. Pravilniku o osoblju i zadužio ga da mu dostavi moguća očitovanja ove potonje glede mišljenja koje je objavilo stegovno povjerenstvo i koje je dostavljeno 7. rujna 2016.
- 13 Porukom elektroničke pošte od 4. listopada 2016. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove pozvao je tužiteljicu da 20. listopada 2016. prisustvuje saslušanju u skladu s člankom 22. stavkom 1. Pravilnika o osoblju kako bi se mogla očitovati o mišljenju stegovnog povjerenstva.
- 14 Tužiteljica je potvrdila primitak tog poziva 6. listopada 2016. te je dopisom od 11. studenoga 2016. uputila svoja očitovanja glavnom direktoru GU-a za kadrovske poslove.

- 15 Glavni direktor GU-a za kadrovske poslove saslušao je tužiteljicu 14. studenoga 2016. Tijekom tog saslušanja tužiteljica je predala bilješku i zatražila pomoć od Parlamenta zbog prijetnji koje su joj uputili članovi njezina odjela.
- 16 Dopisom od 30. studenoga 2016. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove predložio je privremeni premještaj tužiteljice u drugi odjel.
- 17 Dopisom elektroničke pošte od 9. siječnja 2017. tužiteljica je prihvatila taj premještaj.
- 18 Odlukom od 27. veljače 2017. glavni tajnik Parlamenta donio je odluku da se tužiteljici izrekne stegovna sankcija prelaska u niži razred u istoj funkcijskoj skupini, i to iz razreda AD 13, stupnja 3., u razred AD 12, stupanj 3., uz poništenje bodova za uspješnost stečenih u prethodnom razredu AD 13 (u daljnjem tekstu: odluka o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost).
- 19 Dopisom od 2. ožujka 2017. glavni tajnik Parlamenta obavijestio je tužiteljicu o odluci o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost te joj je predložio preraspoređivanje na mjesto administratora u drugom odjelu.
- 20 Dopisom od 3. travnja 2017. tužiteljica je glavnom tajniku Parlamenta uputila očitovanja o prijedlogu za njezino preraspoređivanje u drugi odjel.
- 21 Dopisom od 9. svibnja 2017. glavni tajnik Parlamenta potvrdio je primitak tužiteljicinih očitovanja i priopćio joj odluku o preraspoređivanju u drugi odjel na mjesto „administrativnog direktora”.
- 22 Dopisom od 6. lipnja 2017. tužiteljica je tijelu Parlamenta za imenovanje podnijela žalbu protiv odluke o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost.
- 23 Dopisom od 14. lipnja 2017. tužiteljica je glavnom tajniku Parlamenta podnijela žalbu protiv implicitnog odbijanja njezina zahtjeva za pomoć.
- 24 Dopisom od 20. srpnja 2017. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove odbio je tužiteljičin zahtjev za pomoć.
- 25 Dopisom od 6. listopada 2017. predsjednik Parlamenta odbio je tužiteljicine žalbe podnesene u dopisima od 6. i 14. lipnja 2017.
- 26 Dopisom od 17. studenoga 2017. tužiteljica je glavnog tajnika Parlamenta upitala je li uprava utvrdila slobodno radno mjesto koje odgovara njezinu obrazovanju, profesionalnom iskustvu, vještinama i željama.
- 27 Dopisom od 18. siječnja 2018. glavni tajnik Parlamenta odgovorio je da se raspoređivanje tužiteljice na mjesto „administrativnog direktora” u drugi odjel treba smatrati trajnim.

Postupak i zahtjevi stranaka

- 28 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 29. siječnja 2018. tužiteljica je pokrenula ovaj postupak. Dopisom koji je tajništvu Općeg suda podnesen istoga dana i dopunjen dopisom od 5. veljače 2018., ona je podnijela zahtjev na temelju članka 66. Poslovnika Općeg suda za zaštitu identiteta koji je Opći sud prihvatio odlukom od 4. travnja 2018. Parlament je 23. travnja 2018. podnio odgovor na tužbu.
- 29 Tužiteljica je 6. kolovoza 2018. podnijela repliku, a Parlament 4. listopada 2018. odgovor na repliku.

- 30 Obrazloženim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 18. listopada 2018. tužiteljica je zatražila da je se sasluša na raspravi u skladu s člankom 106. Poslovnika.
- 31 Na prijedlog suca izvjestitelja Opći sud (peto vijeće) odlučio je otvoriti usmeni dio postupka te je u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 91. Poslovnika pozvao stranke da odgovore na određena pitanja, a Parlament da podnese više dokumenata.
- 32 Dana 18. ožujka 2019. tužiteljica i Parlament odgovorili su na pitanja te je Parlament dostavio zatražene dokumente.
- 33 Na raspravi od 9. travnja 2019. stranke su saslušane prilikom svojih izlaganja i prilikom davanja odgovora na pitanja koja je postavio Opći sud.
- 34 U okviru nove mjere upravljanja postupkom, koja je donesena na raspravi, Opći je sud pozvao Parlament da u pisanom obliku odgovori na druga pitanja i dostavi druge dokumente. Parlament je 16. travnja 2019. odgovorio na navedena pitanja i dostavio navedene dokumente, a tužiteljica je 6. svibnja 2019. podnijela svoja očitovanja.
- 35 Tužiteljica od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi odluku o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost;
 - poništi odluku o odbijanju njezina zahtjeva za pomoć;
 - naloži Parlamentu snošenje troškova.
- 36 Parlament od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu;
 - naloži tužiteljici snošenje troškova.

Pravo

Odluka o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost

- 37 Tužiteljica u biti ističe dva tužbena razloga u prilog svojoj tužbi usmjerenoj protiv odluke o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost. Prvi tužbeni razlog temelji se na nepravilnosti upravne istrage, a drugi na nepravilnosti u radu stegovnog povjerenstva te izostanku saslušanja od strane nadležnog tijela na kraju rada stegovnog postupka.

Nepravilnost upravne istrage

- 38 Valja podsjetiti da pravo Europske unije zahtijeva da se upravni postupci odvijaju u skladu s jamstvima utvrđenima načelom dobre uprave, propisanim u članku 41. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Među tim se jamstvima nalazi obveza nadležne institucije da pažljivo i nepristrano ispita sve relevantne elemente slučaja. Pravo svake osobe da se njezin predmet obradi nepristrano obuhvaća, s jedne strane, subjektivnu nepristranost, u smislu da nijedan član institucije u pitanju koji je zadužen za predmet ne smije pokazati pristranosti ili osobne predrasude te, s druge strane, objektivnu nepristranost, u smislu da institucija mora pružiti dovoljno jamstva da isključi svaku legitimnu sumnju u tom pogledu (vidjeti presudu od 11. srpnja 2013., Ziegler/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, t. 155. i navedenu sudsku praksu).

- 39 S obzirom na ova razmatranja valja ispitati tužiteljčine argumente koji se temelje, u biti, kao prvo, na činjenici da je nadležno tijelo nije saslušalo, kao drugo, na prisutnosti više istražitelja tijekom upravnog postupka, kao treće, na pristranosti istražitelja, kao četvrto, na neuzimanju u obzir ponašanja podnositelja pritužbe, te, kao peto, na neuzimanju u obzir iskaza svjedoka koji joj idu u prilog.
- 40 Glede prvog argumenta prema kojem nadležno tijelo za imenovanje nije saslušalo tužiteljicu, valja istaknuti da je na raspravi ona navela da ne ostaje pri tom argumentu, a što je uneseno u zapisnik s rasprave.
- 41 Glede drugog argumenta koji se temelji na prisutnosti više istražitelja tijekom upravne istrage, iz objašnjenja koja je Parlament dao proizlazi da je ta upravna istraga obuhvaćala dva dijela. Dva su istražitelja imenovana u okviru „stegovnog” dijela koji se odnosio na tužiteljčine različite povrede obveza iz Pravilnika o osoblju uz iznimku uznemiravanja, a treći je istražitelj imenovan u okviru dijela „uznemiravanje”.
- 42 Valja podsjetiti da je svrha saslušanja koje se vodi u stadiju upravne istrage na zahtjev tijela za imenovanje omogućiti ovom potonjem da ispita treba li pokrenuti postupak pred stegovnim povjerenstvom na temelju članka 12. Priloga IX. Pravilniku o osoblju, te u tom slučaju, sastaviti izvješće u kojemu su navedena sporna ponašanja te po potrebi okolnosti u kojima su usvojena (vidjeti po analogiji presudu od 19. ožujka 1998., Tzoanos/Komisija, T-74/96, EU:T:1998:58, t. 340.).
- 43 U tom pogledu, tijelo zaduženo za provođenje upravne istrage ima, kao što proizlazi iz sudske prakse, široku diskrecijsku ovlast u provođenju istrage (presude od 11. srpnja 2013., Tzirani/Komisija, F-46/11, EU:F:2013:115, t. 124. i od 18. rujna 2014., CV/CESE, F-54/13, EU:F:2014:216, t. 43.; u tom smislu vidjeti također presudu od 16. svibnja 2012., Skareby/Komisija, F-42/10, EU:F:2012:64, t. 38.).
- 44 Prema tome, valja odbiti taj drugi argument jer tužiteljica nije dokazala kako bi prisutnost više istražitelja tijekom upravne istrage ugrozila njezina prava.
- 45 Glede trećeg argumenta koji se temelji na pristranosti istražitelja, tužiteljica, među ostalim, ističe, s jedne strane, da je prije pokretanja bilo kakvog postupka protiv nje jedan od dvaju istražitelja zaduženih za „stegovni” dio nastupao kao savjetnik jednog od podnositelja pritužbe. Stoga taj istražitelj više nije neovisan i nepristran što je nužno za sudjelovanje u upravnoj istrazi. Iz toga proizlazi povreda tužiteljčinih prava obrane. S druge strane, istražitelj zadužen za dio „uznemiravanje” dao je netočnu informaciju time što je izjavio jednom od podnositelja pritužbi, u okviru njegova saslušanja, da je upravo obaviješten o dotičnom predmetu, iako je bio savjetovan već kada su podnositelji pritužbe zatražili pomoć. On nikada nije smio prihvatiti položaj istražitelja optužbi za uznemiravanje, jer su na njegova mišljenja nužno utjecali iskazi svjedoka dani tijekom istrage na temelju članka 24. Pravilnika o osoblju.
- 46 Glede jednog od dvaju istražitelja zaduženih za „stegovni” dio Parlament tvrdi da je glavni tajnik već naveo tužiteljici da se predmet dotičnog sastanka odnosio uglavnom na vrste zahtjeva za roditeljski dopust i da u trenutku održavanja tog razgovora član GU-a za kadrovske poslove koji se sastao s navedenim podnositeljem pritužbe nije još znao da će biti imenovan istražiteljem. Osim toga, nije priopćena niti jedna informacija o ovom predmetu. Glede istražitelja zaduženog za dio „uznemiravanje” Parlament je na raspravi objasnio da je taj istražitelj predsjednik savjetodavnog odbora za uznemiravanje i njegovo sprečavanje na radnom mjestu te da je po toj osnovi on saznao za ovaj predmet, pri čemu se iz toga ne smije izvesti zaključak o postojanju sukoba interesa u tom pogledu.
- 47 Glede pristranosti jednog od istražitelja „stegovnog” dijela, iz tužiteljčina odgovora na mjeru upravljanja postupkom proizlazi da je prilikom svojeg saslušanja 26. svibnja 2016. jedan od podnositelja pritužbe naveo da se s tim istražiteljem sastao prije pokretanja upravne istrage koja se odnosi na tužiteljicu. Prema iskazu tog podnositelja pritužbe, on se uputio za Luxembourg

(Luksemburg) kako bi se raspitao o mogućoj istrazi Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) koja je pokrenuta protiv njega, jer su mu kolege objasnile da ga je muž tužiteljice na njezin poticaj prijavio tom tijelu u vezi s navodnim nepravilnostima povezanim s roditeljskim dopustom i to „radi osvete”, „jer je dotični kolega sabotirao njezin rad”.

- 48 Parlament ne niječe da je do tog sastanka između jednog od podnositelja pritužbe i budućeg istražitelja došlo prije pokretanja upravne istrage, no tvrdi, kao prvo, da na tom sastanku ovaj potonji nije priopćio niti jednu informaciju o dotičnom predmetu, te, kao drugo, da član GU-a za kadrovske poslove ne može saznati da će biti imenovan istražiteljem.
- 49 Kada je riječ o prvom argumentu Parlamenta, s obzirom na odgovor koji je potonji dao povodom mjere upravljanja postupkom, o sadržaju razgovora između jednog od podnositelja pritužbe i člana GU-a za kadrovske poslove ne postoji nikakav zapis.
- 50 U svakom slučaju, glede drugog argumenta Parlamenta, a kao što je to upravo navedeno, objektivna nepristranost pretpostavlja da institucija pruži dovoljno jamstva da isključi svaku legitimnu sumnju (vidjeti točku 38. ove presude).
- 51 U ovom slučaju iz iskaza jednog od podnositelja pritužbe (vidjeti točku 47. ove presude) proizlazi da se član GU-a za kadrovske poslove sastao s ovim potonjim prije pokretanja istrage i da je na tom sastanku on izvijestio gore navedenog člana, koji je potom imenovan istražiteljem, da ga je tužiteljica prijavila OLAF-u, i to konkretnije preko svojeg muža, „radi osvete” u vezi s navodnim nepravilnostima.
- 52 Mora se utvrditi da takav iskaz svjedoka može kod tužiteljice pobuditi opravdanu sumnju glede nepristranosti istražitelja na kojeg je mogla utjecati posebna zlonamjernost njezina navodnog ponašanja, onako kako mu je bilo prijavljeno.
- 53 Usto, valja istaknuti da je u svojoj bilješci predanoj Parlamentu na svojem saslušanju 14. studenoga 2016. tužiteljica dovela u pitanje tu pristranost (vidjeti točku 15. ove presude).
- 54 U tom pogledu valja istaknuti da ništa ne upućuje na to da je Parlamentu među svojim dužnosnicima bilo teško odabrati osobu koja nije imala nikakva prethodna saznanja o činjenicama ovog slučaja i koja stoga nije pobudila nikakvu legitimnu sumnju spram tužiteljice.
- 55 Valja, dakle, zaključiti da Parlament nije smio imenovati istražitelja koji se prije pokretanja istrage sastao s jednim od podnositelja pritužbe.
- 56 Takav zaključak ne može se dovesti u pitanje navodom koji je Parlament dao na raspravi i prema kojem OLAF nije s tim u vezi pokrenuo istragu.
- 57 Glede navodne pristranosti istražitelja za dio „uznemiravanje”, iz objašnjenja koja je Parlament dao na raspravi proizlazi da je prije nego što je imenovan istražiteljem za dio „uznemiravanje” u okviru upravne istrage zasnovane na članku 86. stavku 2. Pravilnika o osoblju, on predsjedavao savjetodavnim odborom za uznemiravanje i njezino sprečavanje na radnom mjestu koji je povodom zahtjeva za pomoć podnositelja pritužbe na temelju članka 24. Pravilnika o osoblju zaključio da se upravljanje odjelom, čija je tužiteljica bila načelnica, povjerava drugoj osobi.
- 58 Mora se, dakle, utvrditi, s obzirom na zaključak savjetodavnog odbora za uznemiravanje i njegovo sprečavanje na radnom mjestu, da je prilikom svojeg imenovanja istražiteljem za dio „uznemiravanje” on već mogao imati negativno mišljenje o tužiteljici. Ova činjenica također može dovesti u pitanje objektivnu pristranost istražitelja.

- 59 Stoga valja zaključiti da time što je u okviru upravne istrage imenovao istražiteljem člana GU-a za kadrovske poslove koji se već sastao s jednim od podnositelja pritužbe i time što je drugim istražiteljem imenovao predsjednika savjetodavnog odbora za uznemiravanje i njegovo sprečavanje na radnom mjestu koji je odlučio o tužiteljčinu udaljavanju, Parlament nije pružio dovoljno jamstva da u smislu sudske prakse navedene u točki 38. ove presude isključi svaku legitimnu sumnju.
- 60 No, prema ustaljenoj sudskoj praksi, kako bi postupovna nepravilnost mogla opravdati poništenje akta, potrebno je da, kad takva nepravilnost ne bi postojala, postoji mogućnost da postupak drukčije završi (vidjeti presudu od 14. veljače 2017., Kerstens/Komisija, T-270/16 P, neobjavljenu, EU:T:2017:74, t. 74. i navedenu sudsku praksu).
- 61 U okviru tog ispitivanja, odlučeno je da treba uzeti u obzir sve okolnosti slučaja i, osobito, prirodu prigovora i doseg postupovnih nepravilnosti počinjenih u odnosu na jamstva koja su se mogla dati članu osoblja (vidjeti presudu od 15. travnja 2015., Pipiliagkas/Komisija, F-96/13, EU:F:2015:29, t. 65. i navedenu sudsku praksu).
- 62 Za stegovni postupak uspostavljen Prilogom IX. Pravilniku o osoblju predviđena su dva zasebna stadija. Prvi stadij čini provedba nepristrane upravne istrage (vidjeti točku 38. ove presude) koja se pokreće odlukom tijela za imenovanje nakon koje se sastavlja izvješće o istrazi te završava, nakon što je zainteresirana osoba saslušana u pogledu činjenica koje joj se stavljaju na teret, izvođenjem zaključaka iz navedenog izvješća. U drugoj se fazi provodi sam stegovni postupak, koji pokreće tijelo za imenovanje na temelju tog izvješća o istrazi te se sastoji u pokretanju stegovnog postupka, a da se pritom ne savjetuje sa stegovnim povjerenstvom ili pokretanju postupka pred tim povjerenstvom na temelju izvješća koje je sastavilo tijelo nadležno za imenovanje, ovisno o zaključcima iz istrage i očitovanjima koja je podnijela dotična osoba u pogledu tih zaključaka.
- 63 Iz toga slijedi da upravna istraga uvjetuje izvršavanje diskrecijske ovlasti tijela za imenovanje u pogledu koraka koje treba poduzeti i da ti koraci mogu *in fine* dovesti do izricanja stegovne sankcije. Naime, na temelju te istrage i saslušanja dotičnog člana osoblja tijelo za imenovanje ocjenjuje, kao prvo, treba li pokrenuti stegovni postupak, kao drugo, treba li u okviru tog postupka, ovisno o slučaju, pokrenuti postupak pred stegovnim povjerenstvom i, kao treće, ako je pokrenut postupak pred stegovnim povjerenstvom, činjenice u pogledu kojih je pokrenut postupak pred navedenim povjerenstvom.
- 64 Stoga, budući da nadležnost tijela za imenovanje nije ograničena, ne može se isključiti da je, ako je upravna istraga provedena pažljivo i nepristrano, navedena istraga mogla dovesti do drukčije prvotne ocjene činjenica te stoga do različitih posljedica (presuda od 14. veljače 2017., Kerstens/Komisija, T-270/16 P, neobjavljena, EU:T:2017:74, t. 82.).
- 65 S obzirom na prethodno navedeno i bez potrebe za ispitivanjem ostalih argumenata koje je tužiteljica iznijela, tužiteljin zahtjev za poništenje odluke o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost treba prihvatiti.
- 66 Međutim, zbog razloga povezanih s dobrim sudovanjem, Opći sud smatra korisnim ispitati drugi tužbeni razlog koji se odnosi na nepravilnost u radu stegovnog povjerenstva i na izostanku tužiteljčina saslušanja od strane nadležnog tijela na kraju rada stegovnog povjerenstva.

Nepravilnost u radu stegovnog povjerenstva i izostanak saslušanja od strane nadležnog tijela na njegovu kraju

- 67 U prilog drugom tužbenom razlogu, tužiteljica ističe, s jedne strane, da rad stegovnog povjerenstva nije pravilno vođen, te, s druge strane, da je nadležno tijelo nije saslušalo po okončanju tog rada.

- 68 Kao prvo, glede navodne nepravilnosti u radu stegovnog povjerenstva tužiteljica u biti ističe, s jedne strane, da je na jednoj od šest sjednica stegovnog povjerenstva Parlament zastupalo dvoje njegovih članova i da su nakon te sjednice njezin odvjetnik i ona nakon njezina saslušanja, bili pozvani da napuste dvoranu dok su dva zastupnika Parlamenta ostala radi vijećanja s članovima stegovnog povjerenstva. Iz toga proizlazi povreda članka 16. stavka 2. Priloga IX. Pravilniku o osoblju. S druge strane i glede ostalih sjednica, na njima nisu bili nazočni svi članovi stegovnog povjerenstva, iako su svi sudjelovali u vijećanju i usvajanju mišljenja stegovnog povjerenstva. Radi se o povredi prava obrane pri čemu Parlament ne može tvrditi da bi mišljenje stegovnog povjerenstva bilo istovjetno da su svi članovi povjerenstva bili nazočni na svim sjednicama.
- 69 Parlament navodi da se prisutnost dvaju njegovih zastupnika na jednoj od sjednica stegovnog povjerenstva objašnjava činjenicom da se, kao što je to istaknuto u okviru prvog tužbenog razloga (vidjeti točku 41. ove presude), upravna istraga sastojala od dva dijela, to jest od „stegovnog” dijela i dijela „uznemiravanje”. Intervencija različitih istražitelja u tim dvama dijelovima opravdava nazočnost tih dvaju dužnosnika pri stegovnom povjerenstvu. Glede činjenice da nisu svi članovi stegovnog povjerenstva bili nazočni na svim sjednicama, Parlament objašnjava da je, s obzirom na to da se stegovno povjerenstvo sastojalo od članova osoblja i njihovih zamjenika, svaki mogao valjano vijećati i usvojiti mišljenje stegovnog povjerenstva na kraju postupka savjetovanja i istrage.
- 70 Glede činjenice da su na jednoj od šest sjednica stegovnog povjerenstva Parlament zastupala dva člana, valja naglasiti da iako tijelo zaduženo za upravnu istragu ima široku diskrecijsku ovlast u provođenju istrage (vidjeti točku 42. ove presude), postupak pred stegovnim povjerenstvom jest sam po sebi strogo određen odredbama predviđenima u Prilogu IX. Pravilniku o osoblju.
- 71 Tako je u članku 16. stavku 2. Priloga IX. Pravilniku o osoblju izričito navedeno da dotičnu instituciju pred stegovnim povjerenstvom zastupa dužnosnik kojeg je za to zadužilo tijelo za imenovanje i koji ima jednaka prava kao i dotični dužnosnik.
- 72 U ovom slučaju Parlament nisu, dakle, mogla valjano zastupati dva dužnosnika na jednoj od šest sjednica. Naime, tužiteljica, čiji je interes branio jedan zastupnik, tako se našla načelno u nepovoljnoj situaciji. Štoviše, zastupnici Parlamenta nisu smjeli ostati u dvorani za sjednice kako bi vijećali s članovima stegovnog povjerenstva, dok su tužiteljica i njezin odvjetnik bili pozvani da napuste navedenu dvoranu. Stoga valja utvrditi da je s tim u vezi sporni postupak također zahvaćen postupovnom nepravilnošću.
- 73 Glede činjenice da nisu svi članovi stegovnog povjerenstva bili nazočni na svim sjednicama, ali da su ih ponekad mijenjali zamjenici, dostatno je istaknuti da je člankom 5. Priloga IX. Pravilniku o osoblju predviđeno određivanje zamjenika.
- 74 U tom pogledu valja naglasiti da iz sadržaja spisa proizlazi da su zadnja vijećanja stegovnog povjerenstva održana na temelju zapisnika i transkripata svih saslušanih svjedoka, to jest četiriju svjedoka koja su predložili podnositelji pritužbe i četiriju svjedoka koja je tužiteljica predložila.
- 75 Valja, dakle, odbiti tužiteljin argument koji se temelji na činjenici da nisu svi članovi stegovnog povjerenstva bili nazočni na svim sjednicama.
- 76 Kao drugo, glede navodnog izostanka saslušanja od strane nadležnog tijela nakon mišljenja stegovnog povjerenstva, tužiteljica ističe, među ostalim, da je samo glavni tajnik Parlamenta ovlašten saslušati dužnosnika prije nego što odluči izreći mu stegovnu sankciju. No, do takvog saslušanja nije došlo.
- 77 Parlament tvrdi da je odlukom Predsjedništva Parlamenta od 13. siječnja 2014. propisano da glavni tajnik jest tijelo za imenovanje koje je u smislu članka 22. Priloga IX. nadležno za saslušanje dužnosnika nakon mišljenja stegovnog povjerenstva i prije donošenja stegovne sankcije poput prelaska u niži razred. Parlament objašnjava da je u ovom slučaju glavni direktor GU-a za kadrovske poslove

saslušao tužiteljicu u pratnji njezina odvjetnika djelujući na temelju prenošenja ovlasti od strane glavnog tajnika. Usto, tužiteljica je imala dva mjeseca da dopuni zapisnik s tog saslušanja kako bi u pisanom obliku navela svoja moguća očitovanja. Naposljetku, čak i da se razgovor održao u nazočnosti glavnog tajnika umjesto glavnog direktora GU-a za kadrovske poslove, prihvaćena bi sankcija bila ista jer glavni tajnik raspolaže cijelim spisom, to jest zaključcima s razgovora s tužiteljicom, njezinim odvjetnikom i njihovim dodatnim očitovanja.

- 78 U tom pogledu valja podsjetiti da je Sud uvijek potvrđivao važnost prava na saslušanje i njegovo široko područje primjene u pravnom poretku Unije, uzimajući u obzir da se to pravo mora primjenjivati u svim postupcima koji bi mogli rezultirati mjerom koja će negativno utjecati na osobu (vidjeti presudu od 22. studenoga 2012., M., C-277/11, EU:C:2012:744, t. 85. i navedenu sudsku praksu).
- 79 Pravo na saslušanje jamči svakoj osobi mogućnost da na smislen i učinkovit način iznese svoje mišljenje u upravnom postupku i prije donošenja bilo koje odluke koja bi mogla nepovoljno utjecati na njezine interese (vidjeti presudu od 22. studenoga 2012., M., C-277/11, EU:C:2012:744, t. 87. i navedenu sudsku praksu).
- 80 Kako bi se osigurala učinkovita zaštita dotičnih osoba, cilj je prava na saslušanje posebice da potonje mogu ispraviti pogrešku ili iznijeti informacije u pogledu svoje osobne situacije, a koje idu za tim u smislu da se odluka donese, da se ne donese ili da ima ovakav ili onakav sadržaj (presuda od 11. prosinca 2014., Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, t. 37.).
- 81 Pravo na saslušanje također podrazumijeva da uprava mora pružiti svu dužnu pažnju očitovanjima koja je iznijela osoba u pitanju, ispitujući pažljivo i nepristrano sve relevantne informacije konkretnog slučaja (vidjeti presudu od 22. studenoga 2012., M., C-277/11, EU:C:2012:744, t. 88. i navedenu sudsku praksu).
- 82 Pravo na saslušanje mora tako omogućiti upravi da istraži predmet na takav način da može donijeti odluku uz puno poznavanje slučaja i dostatno je obrazložiti, tako da u takvom slučaju osoba u pitanju može valjano ostvariti svoje pravo na podnošenje tužbe (vidjeti po analogiji presudu od 11. prosinca 2014., Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, t. 59.).
- 83 Naposljetku, postojanje povrede prava na saslušanje mora biti procijenjeno osobito s obzirom na pravna pravila kojima se uređuje predmetno područje (vidjeti presudu od 9. veljače 2017., M., C-560/14, EU:C:2017:101, t. 33. i navedenu sudsku praksu).
- 84 U tom pogledu članak 22. stavak 1. Priloga IX. Pravilniku o osoblju određuje da tijelo za imenovanje donosi obrazloženu odluku nakon što sasluša dotičnog dužnosnika i u roku od dva mjeseca od primitka mišljenja stegovnog povjerenstva.
- 85 Kao što to sam Parlament ističe, odlukom njegova predsjedništva od 13. siječnja 2014. propisano je da glavni tajnik jest tijelo za imenovanje koje je u smislu članka 22. Priloga IX. nadležno za saslušanje dužnosnika nakon mišljenja stegovnog povjerenstva i prije donošenja stegovne sankcije poput prelaska u niži razred („Tablica VI. – Stega” navedene odluke).
- 86 No, Sud je već presudio da zbog težine sankcija do koje može dovesti postupak iz Priloga IX. Pravilniku o osoblju, te uzimajući u obzir uvjete zapošljavanja, odredba koja je tada bila na snazi i koja je odgovarala članku 22. Priloga IX. Pravilniku o osoblju, jest kogentna odredba te da je valja tumačiti na način da tijelu za imenovanje nalaže obvezu da ono sâmo sasluša dužnosnika. Tijelo za imenovanje moglo bi samo uz poštovanje tog načela i pod uvjetima kojima se osigurava zaštita prava zainteresiranih osoba povjeriti jednom ili više svojih članova zadaću saslušanja dužnosnika, i to iz razloga koji se odnosi na pravilno funkcioniranje službi (presuda od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija, 35/67, EU:C:1968:39, str. 503. i 504.).

- 87 Iz te sudske prakse proizlazi da, u slučaju poput onog ovdje, zadaću saslušanja zainteresirane osobe tijelo za imenovanje može povjeriti samo jednom ili više vlastitih članova, i to jedino iz razloga koji se odnose na pravilno funkcioniranje službi. No, to očito ne može ovdje biti slučaj jer tijelo za imenovanje nije sastavljeno od više članova.
- 88 U svakom slučaju, valja istaknuti da Parlament nikada nije istaknuo postojanje razloga o pravilnom funkcioniranju službe kako bi opravdao činjenicu da tužiteljicu nije saslušao glavni tajnik, nego glavni direktor GU-a za kadrovske poslove.
- 89 Stoga valja utvrditi da je odluka o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost bila donesena, a da nije bila ispunjena pretpostavka utvrđena u članku 22. stavku 1. Priloga IX. Pravilniku o osoblju.
- 90 Argumenti koje je Parlament istaknuo ne mogu dovesti u pitanje ovo utvrđenje.
- 91 U tom pogledu, kao prvo, Parlament tvrdi da je u novijim predmetima sud Unije prihvatio da se pravo na saslušanje smatra poštovanim pod uvjetom da je dotična osoba bila u mogućnosti iznijeti svoje stajalište u usmenom ili pismenom obliku i to prije odluke koja će negativno utjecati na nju.
- 92 No, mora se utvrditi da se niti jedna od presuda koje Parlament navodi u svojim odgovorima od 16. travnja 2019. nije odnosila na stegovni postupak uređen Prilogom IX. Pravilniku o osoblju, glede kojeg je Sud istaknuo težinu sankcija do kojih on može dovesti. Valja, dakle, odbiti taj argument.
- 93 U svakom slučaju, čak i pod pretpostavkom da bi za poštovanje tužiteljčina prava na saslušanje bilo dostatno da je ova potonja podnijela svoja očitovanja u pisanom obliku, iz presude od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39) proizlazi da su se ta očitovanja morala podnijeti izravno tijelu za imenovanje kako bi ovo potonje moglo stvoriti vlastito mišljenje glede tužiteljčinih navoda prije nego što donese odluku uz poznavanje slučaja. U tom pogledu ne može biti dostatna činjenica da je prije donošenja svoje odluke glavni tajnik Parlamenta mogao raspolagati zapisnikom s tužiteljčina saslušanja ili njezinim očitovanjima glede mišljenja koje je objavilo stegovno povjerenstvo.
- 94 Kao drugo, Parlament navodi također da se tekst odredbe koja je tada bila na snazi, to jest članak 7. treći stavak Priloga IX. Pravilniku o osoblju, mora uže tumačiti zbog navoda „nakon što je [tijelo za imenovanje] saslušalo dotičnog dužnosnika”. No, valja odbiti i taj argument jer se načinom na koji je članak 22. stavak 1. Priloga IX. Pravilniku o osoblju sastavljen ne ostavlja nikakva mogućnost za šire tumačenje, stoga što sadržava navod prema kojem „[n]akon što sasluša dužnosnika [...] tijelo za imenovanje donosi odluku”.
- 95 Kao treće, Parlament navodi da Pravilnik o osoblju, u verziji koja je bila na snazi u vrijeme predmeta povodom kojeg je donesena presuda od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39), nije sadržavao odredbu poput one iz članka 4. Priloga IX. Pravilniku o osoblju koja izričito dopušta da dotični dužnosnik iznese očitovanja u pisanom obliku.
- 96 No, u skladu s člankom 4. Priloga IX. Pravilniku o osoblju, od dotičnog dužnosnika kojeg se „iz objektivnih razloga” ne može saslušati, može se zatražiti da u pisanom obliku iznese svoja očitovanja. U ovom slučaju Parlament nije istaknuo postojanje takvih objektivnih razloga. Valja, dakle, odbiti taj argument.
- 97 U svojim se odgovorima od 16. travnja 2019. Parlament poziva na presude kojima je sud Unije prihvatio podnošenje očitovanja u pisanom obliku. Međutim, mora se utvrditi da se niti jedan od predmeta povodom kojih su navedene presude donesene nije odnosio na stegovni postupak koji je uređenom Prilogom IX. Pravilniku o osoblju.

- 98 Kao četvrto, Parlament smatra da dok se predmet povodom kojeg je donesena presuda od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39) odnosio na udaljšavanje dužnosnika s radnog mjesta, ovaj je predmet znatno blaži jer se radi samo o prelasku u niži razred uz zadržavanje stupnja 3. Nasuprot onomu što tužiteljica tvrdi, nju bi još bilo moguće promaknuti na rukovoditeljsko mjesto.
- 99 U tom pogledu valja istaknuti da predmet povodom kojeg je donesena presuda od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39) nije ograničen na slučaj sankcije u vidu udaljšavanja s radnog mjesta, nego se općenito odnosi na bilo koji stegovni postupak zbog težine posljedica koje takav postupak može imati za zainteresiranu osobu. No, ne može se osporiti da je prelazak s rukovoditeljskog mjesta iz razreda 13 na mjesto administratora u nižem razredu AD 12 teška sankcija jer dovodi do gubitka rukovoditeljskog položaja. Štoviše, može se pretpostaviti da su izgledi za povratak na rukovoditeljsko mjesto posebno mali nakon gubitka takvog mjesta povodom stegovnog postupka. Valja, dakle, odbiti i taj argument.
- 100 Naposljetku i kao peto, Parlament smatra da su okolnosti predmeta povodom kojeg je donesena presuda od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39), bile različite, s obzirom na to da prije otkaza u tom predmetu nije provedeno nikakvo saslušanje, dok je u ovom slučaju tužiteljica bila saslušana na temelju prijenosa ovlasti s glavnog tajnika Parlamenta na glavnog direktora GU-a za kadrovske poslove, mogla je podnijeti svoja pisana očitovanja te ju je mogao pratiti i zastupati njezin odvjetnik.
- 101 U tom pogledu valja utvrditi da se argument koji je Sud prihvatio u presudi od 11. srpnja 1968., Van Eick/Komisija (35/67, EU:C:1968:39) zasnivao na činjenici da je zadaća, koju je tijelo za imenovanje dalo glavnom tajniku uprave u vidu saslušanja zainteresirane strane, bila suprotna odredbama Pravilnika o osoblju koje su s time bile povezane. U tom pogledu iz navedene presude uopće ne proizlazi da je Sud bio dužan uzeti u obzir okolnost koju je Parlament istaknuo. Valja, dakle, odbiti ovaj potonji argument.
- 102 Iz prethodno navedenog proizlazi da također valja prihvatiti tužiteljčin tužbeni razlog koji se odnosi na izostanak saslušanja od strane nadležnog tijela na kraju rada stegovnog povjerenstva.

Odluka o odbijanju zahtjeva za pomoć

- 103 Tužiteljica navodi da je prilikom svojeg saslušanja od 14. studenoga 2016. od strane glavnog direktora GU-a za kadrovske poslove formalno zatražila pomoć od Parlamenta zbog konkretnih i ozbiljnih prijetnji koje su joj uputili podnositelji pritužbe. Nesporno je da je glavni direktor GU-a za kadrovske poslove u dvama navratima intervenirao kod tužiteljčina odvjetnika zbog prijetnji koje su joj uputili neki od podnositelja pritužbe. Isto je tako nesporno da je glavni direktor GU-a za kadrovske poslove zatražio od tužiteljčina odvjetnika da se zauzme kod nje kako bi odustala od svojeg sudjelovanja u dvama javnim događajima povodom kojih je se njezino ime nalazilo na programu intervenijenata. Svojim dopisom od 30. studenoga 2016. kojim se predlaže privremeni premještaj tužiteljice u njezinu interesu i radi osiguranja njezine zaštite, glavni direktor GU-a za kadrovske poslove priznao je da je zbog ozbiljnosti prijetnji bilo nužno u njezinu korist donijeti mjere zaštite. Naposljetku, prije nego što je odbilo tužiteljčin zahtjev za pomoć, tijelo za imenovanje bilo ju je dužno saslušati u skladu s člankom 41. Povelje o temeljnim pravima.
- 104 Parlament navodi da iz sudske prakse proizlazi da tijelo za imenovanje nije dužno pomoći dužnosniku za kojeg, s obzirom na konkretne i relevantne elemente, postoji sumnja da je teško povrijedio svoje profesionalne obveze zbog čega se protiv njega može pokrenuti stegovni postupak. Usto, u ovom slučaju tijelo za imenovanje koje je zaduženo za pomoć na temelju članka 24. Pravilnika o osoblju donijelo je konkretne mjere za zaštitu tužiteljice u različitim situacijama, preporučivši joj da izbjegava svaki kontakt sa svojim kolegama i rasporedivši je privremeno u drugi odjel.

- 105 Tužiteljica u replici dodaje da je to privremeno preraspoređivanje prihvatila samo zbog ozbiljnih prijetnji koje su joj uputili neki od podnositelja pritužbe. Pokretanje stegovnog postupka ne može samo po sebi opravdati to da se podnositelji pritužbe ne smatraju krivima za protupravna djela spram nje.
- 106 Valja podsjetiti da, kada se tijelu za imenovanje, na temelju članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju, podnese zahtjev za pomoć u smislu članka 24. navedenog pravilnika, ono mora, na temelju obveze pružanja pomoći i u slučaju nezgode koja je nespojiva s dužnošću brzine i brižnog postupanja službe, intervenirati svim potrebnim snagama i odgovoriti brzinom i pažnjom koju zahtijevaju okolnosti konkretnog slučaja kako bi se utvrdile činjenice i, kada se utvrdi uzrok, pronašla prikladna rješenja. U tu svrhu dovoljno je da dužnosnik ili službenik koji od svoje institucije traži zaštitu dostavi barem neke dokaze o stvarnosti napada za koje tvrdi da ih je pretrpio. U slučaju postojanja takvih elemenata, na instituciji o kojoj je riječ jest da poduzme odgovarajuće mjere, osobito da provede upravnu istragu kako bi utvrdila činjenice koje su dovele do zahtjeva za pomoć, u suradnji s njezinim podnositeljem (presude od 26. siječnja 1989., Koutchoumoff/Komisija, 224/87, EU:C:1989:38, t. 15. i 16.; od 12. srpnja 2011., Komisija/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, t. 84. i od 24. travnja 2017., HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, t. 46.).
- 107 Međutim, uprava ne može biti dužna pomoći dužnosniku za kojeg, s obzirom na konkretne i relevantne elemente, postoji sumnja da je teško povrijedio svoje profesionalne obveze zbog čega se protiv njega može pokrenuti stegovni postupak, čak i ako bi takva povreda nastala u korist nepravilnog postupanja treće osobe (presuda od 23. studenoga 2010., Wenig/Komisija, F-75/09, EU:F:2010:150, t. 49.).
- 108 Tako je u ovom slučaju svojim dopisom od 20. srpnja 2017. glavni direktor GU-a za kadrovske poslove naveo tužiteljici da uprava nije dužna pomoći dužnosniku za kojeg postoji sumnja da je teško povrijedio svoje profesionalne obveze.
- 109 U tom je pogledu dostatno utvrditi da je u trenutku tužiteljčina podnošenja zahtjeva za pomoć već bila pokrenuta upravna istraga protiv nje i to zbog djela na temelju kojih bi se, ako se dokažu, mogao pokrenuti stegovni postupak. U svakom slučaju iz spisa proizlazi da su se tijekom gore spomenute istrage pojavili konkretni i relevantni elementi na temelju kojih je Parlament mogao sumnjati da je tužiteljica teško povrijedila svoje profesionalne obveze i smatrati da će se protiv nje moći pokrenuti stegovni postupak.
- 110 Stoga valja zaključiti da je Parlament bio u pravu kada je bez prethodnog saslušanja odbio tužiteljčin zahtjev za pomoć.
- 111 Valja, dakle, odbiti zahtjev za poništenje odluke o odbijanju tužiteljčina zahtjeva za pomoć.

Troškovi

- 112 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. No, u skladu s člankom 134. stavkom 3. spomenutog poslovnika, ako stranke djelomično uspiju u svojim zahtjevima, svaka stranka snosi vlastite troškove.
- 113 Budući da je u ovom slučaju zahtjev za poništenje odluke o prelasku u niži razred i poništenju bodova za uspješnost bio prihvaćen, a zahtjev za poništenje odluke o odbijanju tužiteljčina zahtjeva za pomoć odbijen, tužiteljica i Parlament snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (peto vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Poništava se odluka Europskog parlamenta od 27. veljače 2017. kojom se osobi UZ izriče stegovna sankcija prelaska iz razreda AD 13, stupnja 3., u razred AD 12, stupanj 3., uz poništenje bodova za uspješnost stečenih u razredu AD 13.**
- 2. U preostalom dijelu tužba se odbija.**
- 3. Osoba UZ i Parlament snosit će vlastite troškove.**

Gratsias

Labucka

Ulloa Rubio

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 20. rujna 2019.

Potpisi